

pligtelser med Hensyn til Behandlingen af Danskerne i 2den Zone. Nu kan man sige: Hvad betyder det, om der paalægges dem nogle Forpligtelser af de Allierede? Vi skal dog ikke være saa raske til at sige, at det ikke betyder noget. Nogle af os husker, og de fleste af os har i alt Fald læst, hvad det betød, at vi havde saadanne Forpligtelser i Aarene 1851—64, endogsaa England gjorde Hensstillinger om, at vi skulde behandle Folk dernede lidt anderledes, end vi gjorde, og vi tog ogsaa i den Anledning nogle af vore Forordninger tilbage angaaende Konfirmation o. s. v. i de blandede Distrikter. Det vilde ikke være uden Betydning, om man formaaede de allierede Magter til at paalægge Tyskland saadanne Forpligtelser. Derimod har jeg udtalt — og det var formentlig det, den ærede Ordfører sigtede til —, at jeg var betænkelig ved at rejse en Traktatforhandling mellem Tyskland og Danmark om gensidige Forpligtelser for Mindretallenes Vedkommende. Jeg har i det sønderjydske Udvalg og for øvrigt alle Vegne, hvor jeg er blevet spurgt derom, udtalt, at det er jeg betænkelig ved, fordi vi er den lille og den meget svagere i Forhold til Tyskland, selv om det er aldrig saa langt nede. Men en Henvendelse til de allierede Magter maa vi ikke skyde fra os, her har vi en Forpligtelse, som vi alle maa tage op; det maa vi kræve af enhver kommende dansk Regering.

Den Forberedelse, der skulde finde Sted i det sønderjydske Spørgsmaal, burde have været langt bedre, end den har været hidtil. Vi har bebrejdet det afgaaede Ministerium, at det har taget for køligt paa den Sag, at det ikke har bestræbt sig for at virke saa godt som muligt sammen med os paa det Omraade og ikke overfor Sønderjyderne har givet de Forsikringer, som man ønskede dernede fra. Havde det gjort dette, vilde Sagen have staaet meget bedre. Men Forberedelserne har ogsaa været daarlige i en anden Henseende. Da Tyskland brød sammen, da Fredsforhandlingerne begyndte, og da Freden kom, vilde det have været naturligt, at Ministeriet havde arbejdet for, at alle Partier i smuk Enighed havde vedtaget den Forandring i Grundloven, som skulde

til, for at vi kunde tage imod Sønderjyderne. Men det har Ministeriet ikke gjort, det har ikke arbejdet for Enighed i den Sag, nej, det har tværtimod fremsat et Grundlovsforslag, om hvilket det paa Forhaand kunde vide, at det enedes man ikke om i den danske Rigsdag. Derfor kunde Ministeriet sige sig selv, at Følgen af at fremsætte et saadant Forslag vilde blive, at der blev mere og mere Strid her i Landet. Forslaget blev fremsat, og vi forhandlede om det, men det endte, som alle ved, med, at det blev vedtaget i forskellig Skikkelse i Tingene og dermed bortfaldt. Statsministeren udtalte, at han kunde komme frem med det igen ved Lejlighed, eller hvorledes han udtrykte sig, i en nær Fremtid. Men at komme igen med det Forslag, som i Forvejen var strandet her, vilde blot føre til, at Striden vilde blive ved, den vilde forlænges og forøges. Det naturlige havde derfor været, om man havde indskrænket sig til, hvad der var nødvendigt for at faa Sønderjyderne med, og det kunde hurtigt være gennemført, og man kunde ogsaa være sikker paa at faa det fornødne Flertal ved en Folkeafstemning. Saaledes som vi nu staaer i det, er der ingen, der kan sige, hvorledes det vil gaa, navnlig ikke efter at Socialdemokratiet har sagt, at det nu vil arbejde for en Forfatningsforandring, der gaar ud paa at faa Republikken indført, Etkammerssystemet indført, Valgretsaldern nedsat til 21 Aar, og Socialisering gennemført, saaledes at Arbejderne faar Produktionsmidlerne o. s. v., alt, hvad der hører med til den sociale Katekismus med Hensyn til Fremtidsstaten. Naar vi faar hele dette Program kastet ind i Valgkampen, tror jeg, det kan have lange Udsigter med at faa den Ændring af Grundloven vedtaget, der er fornøden, for at vi kan tage mod Sønderjylland. I øvrigt maa jeg sige, at vi fra Venstres Side vil gøre den stærkeste Modstand overfor det Program. Socialdemokraterne kan ikke vente at faa vor Tilslutning til Republikkens Indførelse. Jeg har ikke den Tro, at det er til Gavn for vort Samfund, om vi hvert 5te eller 4de Aar skal stemme om, hvem der skal staa i Spidsen for Landets Styrelse, være Overhovedet og vor Repræsentant udadtil. Jeg